

ZBIERKA **ZÁKONOV**
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1964

Vyhlásené: 15.06.1964 Časová verzia predpisu účinná od: 01.08.1991 do: 31.05.1992

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

103

ZÁKON

zo 4. júna 1964

**o zabezpečení družstevných roľníkov v chorobe a o zabezpečení matky
a dieťaťa**

Národné zhromaždenie Československej socialistickej republiky uznieslo sa na tomto zákone:

PRVÁ ČASŤ

Prvá hlava

Úvodné ustanovenia

Rozsah zabezpečenia v chorobe a zabezpečenia matky a dieťaťa

§ 1

Vznik a zánik zabezpečenia v chorobe a zabezpečenia matky a dieťaťa

Zabezpečenie v chorobe a zabezpečenie matky a dieťaťa vzniká družstevníkovi dňom vzniku členstva v družstve, nie však skôr než dňom skutočného začiatku výkonu práce. Toto zabezpečenie zaniká dňom, ktorým členstvo v družstve zaniklo.

Trvanie zabezpečenia v chorobe a zabezpečenia matky a dieťaťa

§ 2

(1) Družstevník, ktorý podľa dohody o pracovných podmienkach má vykonávať prácu v družstve len po časť kalendárneho roka alebo ktorý bol družstvom uvoľnený z výkonu práce, je zúčastnený na zabezpečení v chorobe a na zabezpečení matky a dieťaťa len v čase, keď podľa uvedenej dohody mal prácu vykonávať alebo ju vykonával.

(2) Družstevník, ktorý podľa dohody o pracovných podmienkach vykonáva práce len občas a nepravidelne podľa potrieb družstva, je zúčastnený na zabezpečení v chorobe a na zabezpečení matky a dieťaťa v rozsahu ustanovenom vykonávacím predpisom.

§ 3

Družstevník je zúčastnený na zabezpečení v chorobe a na zabezpečení matky a dieťaťa v čase, keď vykonáva v zahraničí prácu pre družstvo.

§ 4**Vyňatie zo zabezpečenia v chorobe a zabezpečenia matky a dieťaťa**

Družstevník, ktorý podľa dohody o pracovných podmienkach má vykonávať prácu takého rozsahu, že odmena nedosahuje ani 120 Kčs mesačne, je zo zabezpečenia v chorobe a zabezpečenia matky a dieťaťa vyňatý.

Druhá hlava**§ 5****Liečebno-preventívna starostlivosť**

Družstevníkom a ich rodinným príslušníkom sa poskytuje liečebno-preventívna starostlivosť za rovnakých podmienok a v rovnakom rozsahu ako pracovníkom.

DRUHÁ ČASŤ**ZABEZPEČENIE V CHOROBE A ZABEZPEČENIE MATKY A DIEŤAŤA****Prvá hlava****Dávky zo zabezpečenia v chorobe a zo zabezpečenia matky a dieťaťa****§ 6**

Dávky zo zabezpečenia v chorobe a zo zabezpečenia matky a dieťaťa sú:

A. zo zabezpečenia v chorobe:

1. peňažné dávky:
 - a) nemocenské,
 - b) podpora pri ošetrovaní člena rodiny,
 - c) pohrebné;
2. vecné dávky:

kúpeľná starostlivosť;

B. zo zabezpečenia matky a dieťaťa:

- a) vyrovnávací príspevok v tehotnosti a materstve,
- b) peňažná pomoc v materstve,
- c) podpora pri narodení dieťaťa,
- d) prídavky na deti;

Prvý diel**Zabezpečenie v chorobe****Nemocenské****§ 8**

(1) Nemocenské patrí namiesto pracovnej odmeny, ak člen družstva bol pre chorobu alebo úraz uznaný dočasne neschopným na výkon svojej doterajšej činnosti v družstve. Za neschopného na výkon činnosti v družstve sa považuje vždy člen družstva prijatý do ústavnej starostlivosti v zariadení liečebno-preventívnej starostlivosti.

(2) Nemocenské sa poskytuje od prvého dňa dočasnej neschopnosti na výkon činnosti v družstve pre chorobu alebo úraz (ďalej len „pracovná neschopnosť“) do skončenia pracovnej neschopnosti

alebo do uznania invalidity (čiastočnej invalidity). Nemocenské sa však poskytuje najdlhšie po čas jedného roku od začiatku pracovnej neschopnosti (ďalej len „podporná doba“).

(3) Pri novej pracovnej neschopnosti sa započítavajú do podpornej doby aj predchádzajúce obdobia pracovnej neschopnosti, pokiaľ spadajú do času jedného roku pred vznikom novej pracovnej neschopnosti. Tieto obdobia sa však nezapočítajú, ak

- a) výkon práce v družstve alebo v predchádzajúcom pracovnom pomere trval aspoň 6 mesiacov od skončenia poslednej pracovnej neschopnosti pre chorobu alebo
- b) nová pracovná neschopnosť bola spôsobená pracovným úrazom (chorobou z povolania).

Do podpornej doby sa takisto nezapočítava predchádzajúce obdobie pracovnej neschopnosti spôsobené pracovným úrazom (chorobou z povolania).

(4) Nemocenské sa môže poskytovať i po uplynutí podpornej doby, ak možno podľa vyjadrenia okresnej posudkovej komisie sociálneho zabezpečenia očakávať, že člen družstva nadobudne v krátkom čase pracovnú schopnosť; takto však možno poskytovať nemocenské najdlhšie po čas jedného roku od uplynutia podpornej doby.

(5) Pri kúpeľnej starostlivosti patrí nemocenské, pokiaľ sa táto starostlivosť poskytuje v čase pracovnej neschopnosti.

(6) Nemocenské patrí namiesto pracovnej odmeny aj po čas karantény nariadenej podľa predpisov o boji proti prenosným chorobám.

§ 9

(1) Nemocenské sa určí z priemernej dennej pracovnej odmeny člena družstva, najviac však zo sumy 150 Kčs počítajúc do toho i hodnotu naturálií poskytovaných ako súčasť pracovnej odmeny (ďalej len „priemerná denná pracovná odmena“). Základom pre výpočet priemernej dennej pracovnej odmeny je príjem z pracovnej činnosti, ktorý člen družstva dosiahol v období, ktoré ustanovia vykonávacie predpisy, pred vznikom pracovnej neschopnosti alebo pred nariadením karantény.

(2) Nemocenské patrí za pracovné dni a za sviatky, za ktoré sa poskytuje pracovníkom náhrada mzdy.

§ 10

(1) Výška nemocenského za pracovný deň je 90 % priemernej dennej pracovnej odmeny.

(2) Za prvé tri pracovné dni pracovnej neschopnosti je však výška nemocenského 70 % priemernej dennej pracovnej odmeny. Pri pracovnej neschopnosti, ktorá vznikla pracovným úrazom (chorobou z povolania), alebo pri karanténe patrí za prvé tri pracovné dni nemocenské vo výške 90 % priemernej dennej pracovnej odmeny.

§ 12

Poživateľovi starobného, invalidného alebo osobného dôchodku, ktorému sa pri pracovnej činnosti v družstve dôchodok naďalej vypláca, patrí nemocenské pri pracovnej neschopnosti len vtedy, ak bol zúčastnený na zabezpečení v chorobe a na zabezpečení matky a dieťaťa najmenej po dobu troch mesiacov bezprostredne pred vznikom pracovnej neschopnosti. Nemocenské sa poskytuje pri tej istej pracovnej neschopnosti najdlhšie po čas 60 pracovných dní, pri viacerých pracovných neschopnostiach najdlhšie po čas 60 pracovných dní v jednom kalendárnom roku. Tieto obmedzenia neplatia, ak pracovná neschopnosť vznikla pracovným úrazom (chorobou z povolania).

§ 14

Nemocenské pri pracovnej neschopnosti pre aktívnu tuberkulózu patrí vo výške priemernej dennej pracovnej odmeny, z ktorej bolo nemocenské určené, najviac však v sume 150 Kčs za pracovný deň, ak pracovná neschopnosť z tohto dôvodu trvá dlhšie ako mesiac.

§ 15

(1) Nárok na nemocenské nemá, kto si privodil pracovnú neschopnosť

- a) v úmysle vylákať nemocenské alebo
- b) zavinenou účasťou v ruvačke alebo
- c) ako bezprostredný následok svojej opilosti alebo zneužitia omamných prostriedkov alebo
- d) pri spáchaní úmyselného trestného činu, za ktorý zákon ustanovuje trest odňatia slobody, ktorého horná hranica presahuje jeden rok.

(2) Ak má člen družstva rodinných príslušníkov, môže sa im v týchto prípadoch vyplácať nemocenské až do výšky troch štvrtín; ak nemá rodinných príslušníkov, môže sa v prípadoch uvedených v odseku 1 písm. b) až d) vyplácať nemocenské až do výšky polovice.

(3) Ak poruší člen družstva predpisy o hlásení pracovnej neschopnosti a o správaní sa a životospráve chorých vydané orgánmi štátnej zdravotníckej správy, môže sa nemocenské dočasne znížiť alebo odňať; ak však má člen družstva rodinných príslušníkov, môže sa nemocenské len znížiť, a to najviac o štvrtinu.

§ 16**Podpora pri ošetrovaní člena rodiny**

(1) Podpora pri ošetrovaní člena rodiny patrí za podmienok ďalej ustanovených členovi družstva, ktorý nemôže pracovať, pretože musí

1. ošetrovať choré dieťa mladšie ako 10 rokov alebo
2. sa starať o dieťa mladšie ako 10 rokov z toho dôvodu, že
 - a) detské výchovné zariadenie, v ktorého starostlivosti dieťa inak je, alebo škola, do ktorej chodí, bola uzavretá na základe nariadenia príslušných orgánov, alebo
 - b) dieťa nemôže byť pre nariadenú karanténu v starostlivosti detského výchovného zariadenia alebo dochádzať do školy alebo
 - c) osoba, ktorá inak o dieťa sa stará, ochorela alebo jej bola nariadená karanténa (karanténne opatrenie) alebo porodila, a preto sa nemôže o dieťa starať, alebo
3. ošetrovať iného chorého člena rodiny, ak jeho zdravotný stav vyžaduje nevyhnutne ošetrovanie inou osobou.

(2) Podmienkou pre poskytovanie podpory pri ošetrovaní člena rodiny je, že dieťa alebo chorý člen rodiny žije s členom družstva v spoločnej domácnosti a že v tejto domácnosti nie je nikto iný, kto by sa mohol o dieťa starať alebo chorého ošetrovať; splnenie podmienky spoločnej domácnosti sa nevyžaduje, ak ide o ošetrovanie (starostlivosť) dieťaťa mladšieho ako 10 rokov rodičom a ak nie je v domácnosti, v ktorej dieťa žije, nikto iný, kto by mohol dieťa ošetrovať alebo sa oň starať. Ak ide o ošetrovanie chorého dieťaťa alebo iného chorého člena rodiny, je ďalšou podmienkou, že chorého nie je možné alebo vhodné umiestniť v nemocnici.

(3) Podpora pri ošetrovaní člena rodiny sa poskytuje najviac po dobu prvých siedmich pracovných dní, pokiaľ potreba ošetrovania (starostlivosti) v nich trvá.

(4) Členovi družstva, ktorý má v trvalej starostlivosti aspoň jedno dieťa vo veku skončenia povinnej školskej dochádzky a je inak osamelý, sa podpora pri ošetrovaní člena rodiny poskytuje najviac po dobu prvých 13 pracovných dní, pokiaľ potreba ošetrovania (starostlivosti) v nich trvá.

(5) O ustanovení podpory a o jej sadzbách platia obdobne predpisy o nemocenskom.

(6) V tom istom prípade ošetrovania (starostlivosti) patrí podpora len raz a len jednému oprávnenému.

(7) Podpora pri ošetrovaní člena rodiny nepatrí, pokiaľ ošetrovanie člena rodiny spadá do doby, za ktorú člen družstva nemá nárok na pracovnú odmenu z inej príčiny alebo ak ide o družstevníka, ktorý podľa dohody o pracovných podmienkach nepracuje na pracoviskách družstva, ale vykonáva pre družstvo prácu doma.

§ 17 **Pohrebné**

(1) Ak zomrel družstevník, patrí jeho pozostalým, ktorí vypravili pohreb, pohrebné v sume 1 000 Kčs. Pozostalými sú manžel (manželka), druh (družka), deti, rodičia, starí rodičia, súrodenci, svokor, svokra, test, testiná, zať a nevesta.

(2) Ak vypravil pohreb niekto iný než pozostalý, patrí mu pohrebné až do výšky preukázaných výdavkov, najviac však v sume 1 000 Kčs. Pohrebné však nepatrí, ak bol pohreb vypravený na základe záväzku vyplývajúceho zo zmluvy alebo na základe úradnej povinnosti.

(3) Ak družstevník vypravil pohreb svojmu rodinnému príslušníkovi, patrí mu pri úmrtí rodinného príslušníka vo veku do dvoch rokov pohrebné vo výške 200 Kčs, pri úmrtí rodinného príslušníka vo veku do desiatich rokov pohrebné vo výške 500 Kčs a pri úmrtí rodinného príslušníka vo veku nad desať rokov pohrebné vo výške 800 Kčs.

§ 18 **Kúpeľná starostlivosť**

(1) Družstevníkom a ich rodinným príslušníkom sa môže poskytnúť kúpeľná starostlivosť za rovnakých podmienok a v rovnakom rozsahu ako pracovníkom.

(2) Kúpeľná starostlivosť sa poskytuje družstevníkom a ich rodinným príslušníkom na účet sociálneho zabezpečenia v zariadeniach kúpeľnej starostlivosti štátnej zdravotníckej správy.

Druhý diel **Zabezpečenie matky a dieťaťa**

Prvý oddiel

§ 19a **Vyrovňavací príspevok v tehotnosti a materstve**

(1) Družstevníčke, ktorá vykonávala prácu, ktorá je tehotným ženám zakázaná alebo ktorá podľa lekárskeho posudku ohrozuje jej tehotnosť, a je preto v tehotnosti dočasne prevedená na inú prácu, pri ktorej dosahuje bez svojho zavinenia nižší príjem ako na doterajšej práci, patrí vyrovnávací príspevok.²⁾

(2) Ustanovenie predchádzajúceho odseku platí obdobne o matkách do konca deviateho mesiaca po pôrode.

(3) Vyrovňavací príspevok v tehotnosti a materstve sa poskytuje vo výške rozdielu medzi priemerným pracovným príjmom, ktorý družstevníčka dosiahla v období ustanovenom vykonávacími predpismi pred prevedením na inú prácu, a pracovným príjmom, ktorý dosahuje v jednotlivých kalendárnych mesiacoch po tomto prevedení. Na pokles pracovného príjmu, ktorý družstevníčke vznikol skrátením jej pracovného úväzku, sa neprihliada; taktiež sa neprihliada na sumy príjmu presahujúce v priemere 150 Kčs za pracovný deň.

(4) Vyrovňavací príspevok sa poskytuje za dobu, za ktorú družstevníčka má po prevedení na inú prácu nárok na pracovnú odmenu alebo na jej náhradu; v tehotnosti sa poskytuje najdlhšie do nástupu materskej dovolenky a po ukončení materskej dovolenky najdlhšie do konca deviateho mesiaca po pôrode.

Druhý oddiel

Materská dovolenka a peňažná pomoc v materstve

§ 20

(1) Družstevníckam patrí v čase tehotnosti a materstve v súvislosti s pôrodom a so starostlivosťou o narodené dieťa materská dovolenka po dobu 28 týždňov. Po jej uplynutí sa družstevníckam na prehlbenie materskej starostlivosti o dieťa zaručuje právo na ďalšiu materskú dovolenku až do času, keď dieťa dosiahne vek jedného roku.⁴⁾

(2) Družstevníčky sú v tehotnosti a materstve po čas materskej dovolenky a v niektorých prípadoch i po časť ďalšej materskej dovolenky zabezpečené peňažnou pomocou v materstve z prostriedkov sociálneho zabezpečenia družstevných roľníkov za podmienok a v rozsahu ustanovených v tomto zákone.

(3) Peňažná pomoc v materstve patrí namiesto pracovnej odmeny, prípadne namiesto nemocenského družstevníčke, ak bola v posledných dvoch rokoch pred pôrodom zúčastnená aspoň 270 dní na sociálnom zabezpečení družstevných roľníkov. Do tejto doby sa započítavajú aj skoršie obdobia, v ktorých družstevníčka v posledných dvoch rokoch pred pôrodom

- a) bola zúčastnená na nemocenskom poistení podľa predpisov platných pre pracovníkov alebo členov výrobných družstiev,
- b) bola zúčastnená na sociálnom zabezpečení samostatne zárobkovo činných osôb, a ak ide o dobu pred 1. májom 1990, zabezpečení umelcov, občanov poskytujúcich vecné plnenia a výkony na základe povolenia národného výboru alebo zabezpečení jednotlivo hospodáriacich roľníkov a iných samostatne hospodáriacich osôb,
- c) bola zúčastnená na nemocenskej starostlivosti v ozbrojených silách,
- d) bola požívateľkou dôchodku zo sociálneho zabezpečenia,
- e) poberala po skončení zabezpečenia (poistenia, starostlivosti) nemocenské alebo peňažnú pomoc v materstve,
- f) bola po skončení zamestnania, členstva vo výrobnom družstve, školskej dochádzky alebo štúdia vedená v evidencii národného výboru ako uchádzačka o zamestnanie.

(4) Pokiaľ sa doby uvedené v predchádzajúcom odseku navzájom časove kryjú, započítajú sa len raz.

(5) Peňažná pomoc v materstve patrí aj družstevníčke, ktorá bola v posledných dvoch rokoch pred pôrodom zúčastnená aspoň 270 dní na dôchodkovom zabezpečení (poistení, starostlivosti) podľa predchádzajúcich odsekov, ak jej trvá ochranná lehota z jej skoršieho zabezpečenia v

chorobe (§ 37) ešte začiatkom šiesteho týždňa pred očakávaným alebo skutočným dňom pôrodu alebo ak až do tohto času poberá nemocenské z tohto zabezpečenia v chorobe.

(6) Tehotným ženám a dojčiacim matkám prideliuje družstvo ľahšie práce primerané ich stavu podľa odporúčenia lekára.

§ 21

(1) Peňažná pomoc v materstve sa poskytuje po dobu 28 týždňov materskej dovolenky, a to od začiatku šiesteho týždňa pred očakávaným dňom pôrodu, najskôr však od začiatku ôsmeho týždňa pred týmto dňom, pokiaľ sa ďalej neustanovuje inak.

(2) Ak družstevníčka vyčerpá z materskej dovolenky pred pôrodom menej ako šesť týždňov, pretože pôrod nastal skôr, ako lekár určil, poskytuje sa peňažná pomoc v materstve až do uplynutia doby ustanovenej v predchádzajúcom odseku alebo v § 23 a 24. Ak však družstevníčka vyčerpá z materskej dovolenky pred pôrodom menej ako šesť týždňov z iného dôvodu, poskytuje sa jej peňažná pomoc v materstve len do uplynutia 22 týždňov odo dňa pôrodu, a ak ide o družstevníčku uvedenú v § 23 alebo § 24, len do uplynutia 31 týždňov odo dňa pôrodu.

(3) Ak sa poskytuje družstevníčke, ktorá má nárok na peňažnú pomoc v materstve, nemocenské až do začiatku šiesteho týždňa pred očakávaným dňom pôrodu, patrí jej od začiatku tohto týždňa namiesto nemocenského peňažná pomoc v materstve.

(4) V prípadoch uvedených v § 20 ods. 5 sa peňažná pomoc v materstve poskytuje od začiatku šiesteho týždňa pred očakávaným dňom pôrodu.

§ 22

(1) Peňažná pomoc v materstve sa určí z priemernej dennej pracovnej odmeny družstevníčky zistenej spôsobom uvedeným pri nemocenskom (§ 9) za obdobie ustanovené vykonávacími predpismi pred dňom, keď prestala pracovať pre tehotnosť alebo materstvo, najviac však zo sumy 150 Kčs počítajúc do toho i hodnotu naturálií poskytovaných ako súčasť pracovnej odmeny. Ak družstevníčka bola v čase tehotnosti prevedená na inú prácu zo zdravotných dôvodov alebo ak jej bol z týchto dôvodov skrátený pracovný úväzok, je základom pre výpočet priemernej dennej pracovnej odmeny, ak je to pre ňu priaznivejšie, príjem z pracovnej činnosti za ustanovené obdobie pred touto zmenou.

(2) Peňažná pomoc v materstve patrí za pracovné dni a sviatky, za ktoré sa poskytuje družstevníčkovi náhrada pracovnej odmeny alebo za ktoré sa mesačná pracovná odmena inak nekráti.

(3) Výška peňažnej pomoci v materstve je 90 % priemernej dennej pracovnej odmeny.

§ 23

Ak družstevníčka súčasne porodí dve alebo viac detí, poskytuje sa jej peňažná pomoc v materstve aj po vyčerpaní doby ustanovenej v § 21, pokiaľ sa ďalej stará aspoň o dve z novonarodených detí, najdlhšie však do dňa, keď uplynie 37 týždňov od začiatku poskytovania tejto dávky.

§ 24

Družstevníčke, ktorá je nevydatá, ovdovelá, rozvedená alebo z iných vážnych dôvodov osamelá, ak nežije s druhom, poskytuje sa peňažná pomoc v materstve, pokiaľ sa stará o novonarodené

dieťa, aj po vyčerpaní doby určenej v § 21, najdlhšie však do dňa, keď uplynie 37 týždňov od začiatku poskytovania tejto dávky.

§ 25

(1) Peňažná pomoc v materstve patrí aj družstevníčke, ktorá do svojej trvalej starostlivosti nahrádzajúcej materskú starostlivosť prevzala dieťa, ktoré jej bolo zverené rozhodnutím príslušného orgánu, alebo dieťa, ktorého matka zomrela. Peňažná pomoc v materstve sa poskytuje družstevníčke odo dňa prevzatia dieťaťa po dobu, po ktorú sa o dieťa stará, najdlhšie po dobu

- a) 22 týždňov, ak prevzala jedno dieťa,
- b) 31 týždňov, ak prevzala dve alebo viac detí a stará sa aspoň o dve z týchto detí, alebo ak ide o družstevníčku uvedenú v § 24,
nie však dlhšie, ako dieťa (najmladšie dieťa) dosiahne osem mesiacov veku.

(2) Podmienky pre nárok na peňažnú pomoc v materstve musia byť v prípadoch uvedených v predchádzajúcom odseku splnené ku dňu prevzatia dieťaťa. Výška peňažnej pomoci v materstve sa určí z priemernej dennej pracovnej odmeny družstevníčky za obdobie ustanovené vykonávacími predpismi pred prevzatím dieťaťa.

§ 26

(1) Ak dieťa bolo prevzaté zo zdravotných dôvodov do starostlivosti dojčenského ústavu alebo iného lôžkového zariadenia liečebno-preventívnej starostlivosti a družstevníčka zatiaľ začala pracovať, preruší sa po čas pracovnej činnosti poskytovanie peňažnej pomoci v materstve podľa predchádzajúcich ustanovení. Odo dňa, kedy družstevníčka prevzala dieťa z ústavu opäť do svojej starostlivosti a prestala preto pracovať, pokračuje sa v poskytovaní peňažnej pomoci v materstve až do vyčerpania celkového nároku, nie však dlhšie ako do dňa, keď dieťa dovŕši vek jedného roku. Poskytovanie peňažnej pomoci v materstve možno so súhlasom príslušného orgánu prerušiť s tými istými účinkami aj vtedy, ak sa družstevníčka podľa lekárskeho posudku nemôže alebo nesmie o dieťa starať pre závažné dlhodobé ochorenie, pre ktoré je práceneschopná, a ak dieťa muselo byť z tohto dôvodu umiestnené do starostlivosti dojčenského ústavu alebo iného lôžkového zariadenia liečebno-preventívnej starostlivosti alebo inej osoby.

(2) Družstevníčke, ktorá sa prestala starať o narodené dieťa a toto dieťa bolo preto zverené do rodinnej alebo ústavnej starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov, ako aj družstevníčke, ktorej dieťa je v ústavnej starostlivosti z iných dôvodov, než ktoré sú uvedené v predchádzajúcom odseku, nepatrí peňažná pomoc v materstve za dobu, po ktorú sa o dieťa nestará; táto doba sa však započítava do celkovej doby, po ktorú by jej peňažná pomoc v materstve inak patrila. Poskytovanie peňažnej pomoci v materstve družstevníčke, ktorá dieťa porodila, nemôže sa však skončiť pred uplynutím 14 týždňov od nástupu materskej dovolenky ani pred uplynutím šiestich týždňov odo dňa pôrodu.

(3) Ak sa dieťa narodilo mŕtve, poskytuje sa družstevníčke peňažná pomoc v materstve po čas 14 týždňov od nástupu materskej dovolenky; jej poskytovanie sa však nemôže skončiť pred uplynutím šiestich týždňov odo dňa pôrodu.

(4) Ak dieťa zomrelo v čase, keď družstevníčke patrí peňažná pomoc v materstve, poskytuje sa jej táto pomoc ešte po čas dvoch týždňov odo dňa úmrtia dieťaťa, nie však dlhšie ako do vyčerpania celkového nároku; poskytovanie peňažnej pomoci v materstve družstevníčke, ktorá dieťa porodila, nemôže sa však skončiť pred uplynutím 14 týždňov od nástupu materskej dovolenky ani pred uplynutím šiestich týždňov odo dňa pôrodu.

§ 27

(1) Peňažná pomoc podľa tohto zákona sa poskytuje slobodnému, ovdovenému, rozvedenému alebo z iných vážnych dôvodov osamelému družstevníkovi, ktorý nežije s družkou, ak sa stará o dieťa na základe rozhodnutia príslušného orgánu alebo o dieťa, ktorého matka zomrela.

(2) Peňažná pomoc patrí tiež družstevníkovi, ktorý sa stará o dieťa, ak sa jeho manželke neposkytuje peňažná pomoc v materstve a sama sa nemôže alebo nesmie podľa lekárskeho posudku o dieťa starať pre závažné dlhodobé ochorenie.

(3) Podmienky pre nárok na peňažnú pomoc a spôsob jej určenia sa u družstevníka uvedeného v odsekoch 1 a 2 posudzujú podľa stavu ku dňu prevzatia dieťaťa. Peňažná pomoc sa poskytuje odo dňa prevzatia dieťaťa po dobu, po ktorú sa družstevník o dieťa stará, najdlhšie po dobu 31 týždňov, a v prípade uvedenom v odseku 2 po dobu 22 týždňov, nie však dlhšie, než dieťa dosiahne osem mesiacov veku.

(4) Pre priznanie, výšku a poskytovanie peňažnej pomoci družstevníkovi platia ostatné ustanovenia tohto zákona obdobne.

Tretí oddiel

Podpora pri narodení dieťaťa

§ 28

Ak porodí družstevníčka alebo rodinná príslušníčka družstevníka, patrí jej na každé narodené dieťa podpora vo výške 1000 Kčs.⁵⁾ Manželke alebo družke zomretého družstevníka patrí podpora pri narodení dieťaťa z jeho zabezpečenia aj vtedy, ak pôrod nastal v dobe 300 dní od jeho úmrtia.

Štvrtý oddiel

Súbeh nárokov na dávky zabezpečenia v chorobe a na dávky zabezpečenia matky a dieťaťa

§ 29

(1) Za čas, po ktorý sú splnené podmienky ako pre nárok na nemocenské, tak pre nárok na peňažnú pomoc v materstve podľa tohto zákona, patrí len peňažná pomoc v materstve.

(2) Ak oprávnený splňa podmienky ako pre nárok na dávku zabezpečenia v chorobe alebo na vyrovnávací príspevok v tehotnosti a materstve alebo na peňažnú pomoc v materstve podľa tohto zákona, tak pre nárok na obdobnú dávku z nemocenského poistenia podľa predpisov platných pre pracovníkov, patrí nemocenské, podpora pri ošetrovaní člena rodiny, vyrovnávací príspevok v tehotnosti a materstve a peňažnú pomoc v materstve samostatne ako zo zabezpečenia v chorobe alebo zo zabezpečenia matky a dieťaťa podľa tohto zákona, tak z nemocenského poistenia podľa predpisov platných pre pracovníkov; úhrn peňažných dávok za pracovný deň nesmie byť pritom vyšší, ako keby boli vymierané zo sumy 150 Kčs denne, odpočíta sa suma presahujúca 100 Kčs od priemernej dennej pracovnej odmeny pri výpočte dávok zabezpečenia v chorobe a zabezpečenia matky a dieťaťa podľa tohto zákona. Pohrebné a podpora pri narodení dieťaťa patria len raz, a to podľa predpisov platných pre pracovníkov.

Piaty oddiel
Prídavky na deti

§ 30
Podmienky nároku

(1) Prídavky na deti patria družstevníkovi, ktorý je podľa tohto zákona zúčastnený na zabezpečení v chorobe a na zabezpečení matky a dieťaťa, ak

- a) má nezaopatrené deti,
- b) vykonáva prácu v družstve v rozsahu predpísaného pracovného úväzku,
- c) vykonával prácu v družstve v kalendárnom mesiaci po určenú dobu a

(2) Družstevníkovi povolanému na službu v ozbrojených silách patria na nezaopatrené dieťa, ak sú splnené ostatné podmienky, prídavky na deti, ak bol zúčastnený na zabezpečení v chorobe a na zabezpečení matky a dieťaťa v čase nástupu služby alebo v čase, keď bol povolaný na výkon služby, alebo ak v čase, keď bol povolaný na výkon služby, mal zachované nároky z uvedeného zabezpečenia.

(3) Prídavky na deti patria družstevníkovi tiež po zániku zabezpečenia v chorobe a zabezpečenia matky a dieťaťa, pokiaľ sa poskytuje z dôvodu tohto zabezpečenia ešte nemocenské alebo peňažná pomoc v materstve; podmienkou je, že pred zánikom zabezpečenia v chorobe a zabezpečenia matky a dieťaťa vykonával v družstve prácu v rozsahu predpísaného pracovného úväzku.

§ 31
Nezaopatrené deti

(1) Za nezaopatrené sa považujú vlastné aj osvojené deti družstevníka alebo jeho manžela, pokiaľ deti žijú v Československej socialistickej republike, a to do skončenia povinnej školskej dochádzky.

(2) Po skončení povinnej školskej dochádzky sa dieťa považuje za nezaopatrené, najdlhšie však do dosiahnutia 26 rokov, ak

- a) sa sústavne pripravuje na budúce povolanie štúdiom alebo predpísaným výcvikom,
- b) sa nemôže pripravovať na budúce povolanie alebo nemôže byť zamestnané pre chorobu,
- c) pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav je neschopné sústavne sa pripravovať na budúce povolanie alebo je schopné sa naň pripravovať len za mimoriadnych podmienok, alebo
- d) pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav je neschopné vykonávať sústavné zamestnanie alebo výkon takého zamestnania by vážne zhoršil jeho zdravotný stav.

§ 32

Vylúčenie nároku

Pracovný úväzok a odpracovaná doba

§ 33

(1) Na priznanie prídavkov na deti sa vyžaduje, aby mal družstevník pracovný úväzok zodpovedajúci určenému týždennému pracovnému času, ktorý je v súlade s družstevnými predpismi všeobecne zavedený pre prevádzku, v ktorej vykonáva prácu.

(2) Ak ide o družstevníka so zmenenou pracovnou schopnosťou alebo o družstevníčku, ktorá sa stará aspoň o jedno nezaopatrené dieťa a má z toho dôvodu kratší pracovný úväzok, vyžaduje sa pre priznanie prídavkov na deti pracovný úväzok zodpovedajúci polovici pracovného času uvedeného v predchádzajúcom odseku. To platí tiež, ak ide o slobodného, ovdoveného, rozvedeného alebo z iných vážnych dôvodov osamelého družstevníka, ktorý nežije s družkou a stará sa aspoň o jedno nezaopatrené dieťa.

(3) Ak ide o slobodného, ovdoveného, rozvedeného alebo z iných vážnych dôvodov osamelého družstevníka (družstevníčku), ktorý nežije s družkou (druhom), je požívateľom čiastočného invalidného dôchodku a stará sa aspoň o jedno nezaopatrené dieťa, považuje sa podmienka pracovného úväzku za splnenú, ak odmena za prácu v kalendárnom mesiaci dosiahne najmenej 400 Kčs. Ustanovenie odseku 4 tretej vety platí obdobne.

(4) U družstevníkov, ktorým družstvo neurčí dobu výkonu práce, a u družstevníkov, ktorí podľa dohody o pracovných podmienkach nepracujú na pracoviskách družstva, ale vykonávajú pre družstvo prácu doma, sa považujú podmienky pracovného úväzku a odpracovanej doby za splnené v kalendárnom mesiaci, v ktorom taký družstevník dosiahol odmenu za prácu najmenej 700 Kčs. Ak ide o družstevníka so zmenenou pracovnou schopnosťou, o družstevníka uvedeného v odseku 2 druhej vete alebo o družstevníčku, ktorá sa stará aspoň o jedno nezaopatrené dieťa, vyžaduje sa, aby odmena za prácu v kalendárnom mesiaci bola najmenej 400 Kčs. Sumy 700 Kčs, prípadne 400 Kčs sa úmerne znížia v kalendárnom mesiaci, v ktorom družstevník nemohol vykonávať prácu z vážnych dôvodov; za vážny dôvod sa považuje uznaná dočasná pracovná neschopnosť pre chorobu alebo úraz, karanténa, platená materská dovolenka, kúpeľná starostlivosť, výkon verejnej funkcie, občianskych povinností a iných úkonov vo všeobecnom záujme a služba v ozbrojených silách, ako aj civilná služba.

§ 34

(1) Na priznanie prídavkov na deti za jednotlivý kalendárny mesiac sa vyžaduje, aby družstevník v tomto mesiaci odpracoval všetky pracovné dni (smeny), ktoré pre neho vyplývajú z určeného rozvrhnutia pracovného času.

(2) Odpracovanej dobe sa kladie na roveň

- a) doba dočasnej pracovnej neschopnosti pre chorobu a úraz, karantény, materskej dovolenky, ďalšej materskej dovolenky a doba neprítomnosti v práci z dôvodu starostlivosti o dieťa vo veku do 10 rokov alebo ošetrovania chorého člena rodiny (§ 16),
- b) doba, za ktorú sa poskytuje náhrada odmeny za prácu, prípadne odmena za prácu, ako aj doba, za ktorú pri dôležitých osobných prekážkach v práci náhrada odmeny za prácu nepatrí len preto, že družstevník nespĺňa požadovanú podmienku doby výkonu práce,
- c) doba výkonu verejných funkcií, občianskych povinností a iných úkonov vo všeobecnom záujme, služby v ozbrojených silách a civilnej služby včítane potrebného pracovného voľna poskytovaného v súvislosti s touto službou,
- d) doba, po ktorú družstevník preukázateľne nemohol pracovať pre nepriaznivé poveternostné vplyvy, prípadne pre prekážku na strane družstva,
- e) doba pracovného voľna poskytovaného podľa predpisov o štúdiu popri zamestnaní alebo podľa predpisov o externej aspirantúre,
- f) doba náhradného voľna za prácu nadčas alebo vo sviatok,
- g) doba kúpeľnej starostlivosti,
- h) doba pracovného voľna ospravedlneného družstvom z iného dôvodu.

§ 35**Výška prídavkov na deti**

(1) Prídavky na deti sú mesačne

na jedno dieťa	200 Kčs,
na dve deti	650 Kčs,
na tri deti	1210 Kčs,
na štyri deti	1720 Kčs,

a zvyšujú sa na každé ďalšie dieťa o 350 Kčs mesačne.

(2) Ak ide o nezaopatrené dieťa staršie ako jeden rok, ktoré je podľa posudku orgánov sociálneho zabezpečenia dlhodobo ťažko zdravotne postihnuté a vyžaduje mimoriadnu starostlivosť, poskytuje sa k prídavkom na deti príplatok vo výške

a) 500 Kčs mesačne, alebo

b) 700 Kčs mesačne, ak ide o dieťa, ktoré vyžaduje mimoriadnu starostlivosť osobitne náročnú. Podmienkou je, že dieťa nie je umiestnené v zariadení s týždenným alebo celoročným pobytom pre také deti, a ak ide o príplatok podľa ustanovenia písmena b), ani v zariadení s dennou dochádzkou. Príplatok podľa ustanovenia písmena a) patrí, ak dieťa nespĺňa podmienky pre príplatok podľa ustanovenia písmena b) len preto, že je umiestnené v zariadení s dennou dochádzkou.

(3) Ak sa počas kalendárneho mesiaca splnia podmienky pre zmenu výšky prídavkov na deti, patria za celý kalendárny mesiac vyššie prídavky na deti.

§ 35a

(1) Prídavky na to isté dieťa patria len raz, a to aj vtedy, ak podmienky sú splnené u viacerých družstevníkov. V tom prípade poskytnú sa prídavky zo zabezpečenia v chorobe a zo zabezpečenia matky a dieťaťa družstevníka, ktorý má dieťa v priamom zaopatrení. Ak je táto podmienka splnená u niekoľkých družstevníkov a ak sa nedohodnú o tom, komu sa majú prídavky poskytovať, patria prednostne matke.

(2) Ustanovenie odseku 1 platí aj pri súbehu prídavkov na deti podľa tohto zákona a prídavkov na deti z iných sústav zabezpečenia alebo výchovného patriaceho podľa predpisov o materiálnom zabezpečení príslušníkov ozbrojených síl.

§ 35b**Výplata prídavkov na deti**

(1) Prídavky na deti sa vyplácajú vždy za celý mesiac, a to mesačne pozadu tomu, zo zabezpečenia ktorého boli priznané; ak má však dieťa v priamom zaopatrení niekto iný, vyplácajú sa jemu. Prídavky na dieťa, ktoré je v plnom priamom zaopatrení ústavu (zariadenia) pre starostlivosť o deti alebo o mládež z iných dôvodov než z dôvodov liečenia, prípadne z dôvodu plnenia povinnej školskej dochádzky alebo prípravy na budúce povolanie, vyplácajú sa tomuto ústavu.

(2) Ak sa majú prídavky na viac detí toho istého oprávneného vyplácať rôznym príjmom, rozdelí sa celková suma pripadajúca na všetky deti rovnakou pomernou časťou na každé dieťa; pritom sa halierové sumy zaokrúhľujú na celé koruny smerom hore.

Tretí diel**Spoločné ustanovenia pre dávky zabezpečenia v chorobe a zabezpečenia matky a dieťaťa****§ 36****Rodinní príslušníci**

(1) Za rodinných príslušníkov družstevníka sa pre nárok na peňažné a vecné dávky zabezpečenia v chorobe a na dávky zabezpečenia matky a dieťaťa považujú:

- a) manželka (manžel),
- b) deti do skončenia povinnej školskej dochádzky; potom do dosiahnutia veku 26 rokov, ak sa sústavne pripravujú predpísaným výcvikom alebo štúdiom na budúce povolanie alebo sú pre chorobu alebo telesnú či duševnú chybu trvale práceneschopné.

(2) Rovnaké nároky ako rodinní príslušníci majú, pokiaľ sú výživou prevažne odkázaní na družstevníka:

- a) chovanci, vnuci a súrodenci do skončenia povinnej školskej dochádzky; potom do dosiahnutia veku 26 rokov, ak sa sústavne pripravujú predpísaným výcvikom alebo štúdiom na budúce povolanie alebo sú pre chorobu alebo telesnú či duševnú chybu trvale práceneschopné,
- b) rodičia, starí rodičia, svokor a svokra, teš a testiná,
- c) sestra alebo dcéra, ktorá vedie ovdovenému alebo rozvedenému družstevníkovi domácnosť, pokiaľ sa v nej stará o jeho dieťa vo veku do skončenia povinnej školskej dochádzky,
- d) družka, pokiaľ žije s družstevníkom v spoločnej domácnosti aspoň tri mesiace.

(3) Rovnaké nároky má aj bývalá manželka (manžel) družstevníka, pokiaľ družstevník má voči nej vyživovaciu povinnosť.

(4) Osoby uvedené v predchádzajúcich odsekoch nemajú nároky ako rodinní príslušníci, ak sú samy zabezpečené v chorobe alebo v materstve podľa tohto zákona alebo sú poistené či zabezpečené (zaopatrené) podľa iných predpisov.

§ 37**Ochranná lehota**

(1) Dávky zabezpečenia v chorobe a dávky zabezpečenia matky a dieťaťa patria tiež, ak sa podmienky rozhodné pre ich priznanie splnili v čase, po ktorý sa poskytuje nemocenské alebo peňažná pomoc v materstve alebo v ochrannnej lehote.

(2) Ochranná lehota je 42 dní od zániku zabezpečenia v chorobe a zabezpečenia matky a dieťaťa, prípadne od vyňatia z neho; ak však družstevník bol účastný na zabezpečení v chorobe a zabezpečení matky a dieťaťa po kratší čas, je ochranná lehota len tento kratší čas. Ochranná lehota pre ženy, ktorých zabezpečenie v chorobe a zabezpečenie matky a dieťaťa zaniklo v čase tehotnosti, je vždy šesť mesiacov.

(3) Ak vznikne v ochrannnej lehote zabezpečenie v chorobe a zabezpečenie matky a dieťaťa podľa tohto zákona znova, pripočíta sa ochranná lehota získaná novým zabezpečením k nevyčerpanému zvyšku skoršej ochrannnej lehoty až do najvyššej výmery 42 dní.

(4) Ochranná lehota zaniká odo dňa vzniku nároku z nemocenského poistenia, príp. zabezpečenia podľa iných predpisov alebo odo dňa, od ktorého sa poskytuje starobný alebo invalidný dôchodok.

Štvrtá hlava

Zabezpečenie v chorobe a zabezpečenie matky a dieťaťa učňov

§ 88

(1) Rozsah, podmienky a výška nárokov zo zabezpečenia v chorobe a zo zabezpečenia matky a dieťaťa učňov, ktorí sú v učebnom pomere k družstvu, spravujú sa predpismi platnými pre ostatných učňov.

(2) Základom pre výpočet priemernej dennej pracovnej odmeny učňa, podľa ktorej sa určuje výška peňažných dávok zabezpečenia v chorobe a peňažnej pomoci v materstve, je peňažná odmena patriaca podľa predpisov o finančnom a hmotnom zabezpečení učňov⁶⁾, ktorí sú v učebnom pomere k družstvu; ak vznikla pracovná neschopnosť v čase, keď sa skončilo prípravné obdobie učňa, je základom zárobok dosiahnutý v období odborného rozvoja.

Šiesta hlava

Spoločné ustanovenia o dávkach

§ 90

Povinnosti oprávnených osôb

(1) Ak bol príjemca dávky alebo iný oprávnený vyzvaný, aby osvedčil okolnosti rozhodné pre výplatu dávky alebo jej výšku, je povinný výzve vyhovieť; ak tak neurobí v určenej lehote, môže sa výplata dávky zastaviť, ak oprávnený bol vo výzve upozornený na tieto následky.

(2) Príjemca dávky alebo iný oprávnený je povinný ohlásiť do 8 dní zmeny v skutočnostiach rozhodných pre trvanie nároku na dávku, jej výšku a výplatu. Ak neohlási požívateľ starobného dôchodku opätovné začatie pracovnej činnosti v družstve alebo inej zárobkovej činnosti, nemá nárok na zvýšenie dôchodku za čas, po ktorý nespĺnil ohlasovaciu povinnosť; tým nie je dotknutá jeho povinnosť vrátiť dávky prijaté neprávom (§ 91 ods. 2).

(3) Výplata dávky podmienenej nepriaznivým zdravotným stavom môže byť zastavená, ak sa občan, ktorého zdravotný stav treba zistiť, nepodrobí lekárskeho vyšetreniu napriek tomu, že bol upozornený na možné zastavenie výplaty dávky.

§ 91

Zmeny dávky a jej vrátenie

(1) Ak zanikne nárok na dávku alebo ak sa zistí dodatočne, že dávka bola priznaná neprávom alebo v nesprávnej výške, alebo ak sa zmenia skutočnosti rozhodné pre výšku dávky alebo jej výplatu, dávka sa odníme, zvýši, zníži alebo sa jej výplata zastaví. Odňatie, zníženie a zastavenie výplaty dávky sa vykoná odo dňa nasledujúceho po dni, ktorým uplynulo obdobie, za ktoré bola už vyplatená. Zvýšenie dávky nesprávne vymeranej sa vykoná odo dňa, od ktorého zvýšenie patrí.

(2) Príjemca dávky, ktorý vedome spôsobil, že dávka bola vyplatená neprávom alebo v nesprávnej výške, je povinný vrátiť dávku odo dňa, od ktorého nepatrila vôbec alebo v poskytovanej výške; to platí najmä, ak dávku vylákal, zamlčal niektorú rozhodnú skutočnosť alebo nespĺnil niektorú povinnosť uloženú mu týmto zákonom alebo vykonávacími predpismi alebo ak vedome prijímal dávku vyplácanú neprávom alebo v nesprávnej výške. O povinnosti vrátiť preplatok rozhoduje orgán, ktorý je príslušný rozhodovať o zmene alebo odňatí dávky alebo jej časti. Sumy neprávom prijaté môžu sa zrážať aj z bežne vyplácanej alebo neskôr priznanej dávky alebo z pracovnej odmeny oprávneného; pritom platia obdobne predpisy o sumách, ktoré nemožno postihnúť pri výkone súdnych rozhodnutí zrážkou zo mzdy.⁷⁾

§ 93**Výplata dávok inej osobe**

Keby sa výplatou dávky oprávnenému zrejme nedosiahol účel, ktorému má dávka slúžiť, alebo keby sa tým poškodzovali záujmy osôb, ktoré je povinný vyživovať, príslušný orgán jeho bydliska na návrh manžela alebo opatrovníka detí alebo z vlastného podnetu určí občana, ktorému sa má dávka vyplácať namiesto oprávnenému; príjemca dávky je povinný použiť ju len na prospech oprávneného a osôb, ktoré je oprávnený povinný vyživovať.

§ 95**Prechod nároku pri úmrtí oprávneného**

(1) Ak zomrel oprávnený po uplatnení nároku na dávku, vstupujú do ďalšieho konania o dávke a nadobúdajú nárok na sumy zročné do dňa smrti oprávneného postupne manželka (manžel), deti a rodičia, ak žili s oprávneným v čase jeho smrti v spoločnej domácnosti. Podmienka spoločnej domácnosti nemusí byť splnená u detí, ktoré majú nárok na sirotský dôchodok.

(2) Ak ide o dávky priznané pred smrťou oprávneného, vyplatia sa zročné sumy, ktoré neboli vyplatené do dňa smrti, členom jeho rodiny podľa poradia a za podmienok určených v predchádzajúcom odseku.

(3) Nároky prechádzajúce na pozostalých podľa predchádzajúcich odsekov nie sú súčasťou dedičstva.

§ 98**Výplata dávok pri pobyte oprávneného v cudzine**

Ak neustanovuje inak medzištátny dohovor, dávky sa do cudziny nevyplácajú a za čas, po ktorý sa oprávnený zdržuje v cudzine trvale, nepatria; Federálne ministerstvo práce a sociálnych vecí však môže po dohode so zúčastnenými ústrednými orgánmi povoliť výnimky a určiť podmienky pre výplatu dávok, ak sa oprávnený zdržuje v štáte, s ktorým nie je uzavretý dohovor.

§ 99**Postúpenie dávok a ich postihnutie výkonom rozhodnutia**

(1) Nároky na dávky sa môžu postúpiť len pre pohľadávky na výživné, prípadne na príspevok na výživu, a to až do polovice dávok. Postihnutie nároku na dávky sa spravuje predpismi o výkone súdnych rozhodnutí zrážkou zo mzdy.

§ 100**Premlčanie**

(1) Nárok na nemocenské, na podporu pri ošetrovaní člena rodiny, na vyrovnávací príspevok v tehotnosti a materstve a na peňažnú pomoc v materstve za jednotlivé dni sa premlčuje, ak nebol uplatnený do troch rokov odo dňa, za ktorý patrí.

(2) Nárok na podporu pri narodení dieťaťa a na pohrebné sa premlčuje, ak nebol uplatnený do troch rokov odo dňa pôrodu alebo úmrtia.

(3) Nárok na prídavky na deti za jednotlivý kalendárny mesiac sa premlčuje, ak nebol uplatnený do troch rokov od posledného dňa mesiaca, za ktorý patrí.

(6) Právo požadovať vrátenie jednotlivých splátok dávok poskytnutých neprávom (§ 91 ods. 2) sa premlčuje v desiatich rokoch od ich výplaty. Premlčacia lehota neplynie, ak sa vykonávajú zrážky z dávky na úhradu dávky vyplatenej neprávom.

Desiata hlava

Organizácia zabezpečenia v chorobe a zabezpečenia matky a dieťaťa

§ 113

Orgány zabezpečenia v chorobe a zabezpečenia matky a dieťaťa

Zabezpečenie v chorobe a zabezpečenie matky a dieťaťa družstevných roľníkov vykonávajú Federálne ministerstvo práce a sociálnych vecí a ďalšie štátne orgány určené zákonmi národných rád a jednotné roľnícke družstvá.³⁾

§ 116

Úlohy jednotných roľníckych družstiev

(1) Družstvá poskytujú dávky v prípadoch, v ktorých je na ne zákonný nárok a v ktorých všetky podmienky pre ich poskytovanie alebo výšku sú nepochybné a nesporné.

(2) Družstvá obstarávajú v rozsahu určenom vykonávacími predpismi administratívne úlohy potrebné na vykonávanie zabezpečenia v chorobe a zabezpečenia matky a dieťaťa družstevníkov.

Jedenásta hlava

Konanie

§ 117

Žiadosť o dávku (službu)

(1) Nárok na dávku zabezpečenia v chorobe alebo zabezpečenia matky a dieťaťa sa uplatňuje v družstve.

§ 118

(1) Družstvá sú povinné viesť záznamy o okolnostiach rozhodných pre nárok na dávku a jej výšku, najmä o dobe pracovnej činnosti družstevníka, o výške pracovných odmien dosiahnutých družstevníkom, o pracovnej neschopnosti pre chorobu alebo úraz a hlásiť ich orgánom zabezpečenia v chorobe a zabezpečení matky a dieťaťa. Na vyzvanie týchto orgánov sú družstvá povinné podať takéto hlásenia kedykoľvek. Orgány zabezpečenia v chorobe a zabezpečenia matky a dieťaťa majú právo preskúmať správnosť a úplnosť hlásení.

(2) Ak družstvo porušilo alebo zanedbalo svoje povinnosti a tým došlo k poskytnutiu dávky neprávom alebo vo vyššej výmere, než v akej patrila, je povinné nahradiť neprávom vyplatené sumy. O povinnosti nahradiť neprávom vyplatené sumy rozhoduje príslušný orgán.

(3) Nárok na náhradu sa premlčuje do troch rokov odo dňa, keď orgán zabezpečenia v chorobe a zabezpečenia matky a dieťaťa zistil, že dávka bola poskytnutá neprávom.

§ 121

Opravné prostriedky

Opravný prostriedok proti rozhodnutiu o znížení, odňatí alebo zastavení výplaty dávky nemá odkladný účinok.

§ 122

(1) Proti rozhodnutiu o povinnosti príjemcu peňažnej dávky zo zabezpečenia v chorobe a zo zabezpečenia matky a dieťaťa vrátiť preplatok na dávke neprávom vyplatenej, ako aj proti rozhodnutiu v iných než dávkových veciach zabezpečenia v chorobe a zabezpečenia matky a dieťaťa, ktoré boli vydané v odvolacom konaní, možno podať opravný prostriedok na súd.¹⁾

(2) Proti rozhodnutiu o odstránení tvrdosti nie je prípustný opravný prostriedok. Tvrdosti, ktoré by sa vyskytli pri vykonávaní predpisov o zabezpečení družstevných roľníkov v chorobe a o zabezpečení matky a dieťaťa, odstraňujú orgány určené zákonmi národných rád.

§ 123**Všeobecné predpisy o konaní**

Pokiaľ tento zákon alebo predpisy podľa neho vydané neustanovujú odchýlky od všeobecných predpisov o správnom konaní, platia tieto predpisy.

TRETIA ČASŤ**PRECHODNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA****Tretí diel****§ 147****Zrušovacie ustanovenia**

Zrušujú sa:

1. zákon č. 32/1962 Zb. o sociálnom zabezpečení družstevných roľníkov v znení zákona č. 56/1964 Zb.;
2. vládne nariadenie č. 56/1956 Zb. o nemocenskom a dôchodkovom poistení členov jednotných roľníckych družstiev a o dôchodkovom poistení jednotlivo hospodáriacich roľníkov a iných samostatne hospodáriacich osôb v znení vládnych nariadení č. 20/1959 Zb. a č. 80/1959 Zb.;
3. vládne nariadenie č. 148/1961 Zb. o zaopatrovacom príspevku pri vojenskom cvičení vykonávanom členmi jednotných roľníckych družstiev a umelcami.

§ 148**Účinnosť**

(1) Tento zákon nadobúda účinnosť 1. júlom 1964.

Čl. II

(1) Podľa ustanovení čl. I tohto zákona sa od 1. júla 1968 posudzuje aj nárok na vyrovnávací príspevok a na peňažnú pomoc v materstve družstevníčky, ktorej do tohto času patrila niektorá z týchto dávok podľa doterajších predpisov. Do celkovej ustanovenej doby poskytovania peňažnej pomoci v materstve sa tejto družstevníčke započíta aj doba, po ktorú sa jej poskytovala pred 1. júlom 1968.

(2) Ak družstevníčka má do 30. júna 1968 už vyčerpanú celú materskú dovolenku podľa doterajších predpisov, patrí jej od 1. júla 1968 peňažná pomoc v materstve podľa zákona o sociálnom zabezpečení družstevných roľníkov v znení vyplývajúcom z článku I len vtedy, ak ide o prípad uvedený v § 24 a ak neuplynula do 30. júna 1968 už doba, do ktorej možno podľa uvedeného ustanovenia túto pomoc poskytovať.

(3) Prídavky na deti podľa tohto zákona poskytnú sa prvý raz za mesiac júl 1968. Za predchádzajúce mesiace sa poskytujú podľa doterajších predpisov, aj keď sa o nich rozhoduje po 30. júni 1968.

Článok 3

Zvýšenie dôchodku podľa tohto zákona možno poskytnúť na žiadosť najskôr začínajúc mesačnou splátkou dôchodku splatnou v októbri 1970.

Článok 4

(1) Starobné, invalidné a vdovské dôchodky a dôchodky rodičov a súrodencov vymerané v najnižšej výmere podľa predpisov platných do 30. septembra 1970 pre dôchodky, ktoré boli jediným alebo hlavným zdrojom výživy dôchodcu, sa môžu po tomto dni znížiť, len pokiaľ by to pripúšťali uvedené predpisy.

(2) V ustanovenej najnižšej výmere dôchodkov uvedených v predchádzajúcom odseku a vo výmere dôchodkov zvýšených podľa tohto zákona je zahrnutý osobitný prídavok k dávkam podľa čl. 1 zákona č. 161/1968 Zb.

Čl. IV

Zvýšenie dôchodku podľa Čl. II a III možno poskytnúť na žiadosť najskôr začínajúc splátkou dôchodku zročnou v októbri 1971.

Čl. V

Prechodné ustanovenia

(2) Nemocenské vyplácané vo výške jednej polovice podľa doterajších predpisov sa upraví podľa Čl. II až IV bez žiadosti odo dňa účinnosti tohto zákonného opatrenia.

Čl. V

Nemocenské, podpora pri ošetrovaní člena rodiny, peňažná pomoc v materstve a vyrovnávací príspevok v farchavosti a materstve, vyplácané vo výške ustanovenej podľa doterajších predpisov, sa upraví podľa predchádzajúcich článkov bez žiadosti odo dňa účinnosti tohto zákona.

Čl. IV

Prechodné ustanovenia

(1) Ak vznikol dôvod pre poskytovanie podpory pri ošetrovaní člena rodiny pred dňom účinnosti tohto zákona, postupuje sa pri poskytovaní tejto dávky podľa doterajších predpisov. Ak však druhý alebo tretí deň potreby ošetrovania (starostlivosti) pripadne na 1. júl 1987, poskytuje sa podpora pri ošetrovaní člena rodiny po dobu ustanovenú týmto zákonom (čl. I č. 1 a čl. III č. 1).

(2) Ak peňažná pomoc v materstve patrí podľa predpisov platných do 30. júna 1987 ešte po tomto dátume, poskytne sa po dobu ustanovenú týmto zákonom a počítanú od prvého dňa poskytovania peňažnej pomoci v materstve. Pokiaľ však žena, s výnimkou pracovníčky uvedenej v § 10 zákona č. 88/1968 Zb. v znení neskorších predpisov a družstevníčky uvedenej v § 23 alebo § 24 zákona č. 103/1964 Zb. v znení neskorších predpisov, vyčerpala pred pôrodom z materskej dovolenky nastúpenej pred 1. júlom 1987 menej ako štyri týždne bez povolenia lekára alebo bez toho, že pôrod nastal skôr, ako určil lekár, poskytne sa peňažná pomoc v materstve len do uplynutia 22 týždňov odo dňa pôrodu.

(3) Peňažná pomoc sa poskytne mužovi pri splnení podmienok ustanovených týmto zákonom aj v prípadoch, keď k prevzatíu dieťaťa došlo pred 1. júlom 1987; dávka však patrí najskôr od 1. júla 1987 a do celkovej doby, po ktorú by peňažná pomoc patrila, sa započítava aj doba starostlivosti pred 1. júlom 1987.

Novotný v. r.

Fierlinger v. r.

Lenárt v. r.

- 1) § 244 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku.
- 2) Ak tehotná družstevníčka vykonáva prácu, ktorá je tehotným ženám zakázaná alebo ktorá podľa lekárskeho posudku ohrozuje jej tehotnosť, je družstvo povinné podľa Zákonníka práce (§ 153 ods. 1 a § 162) previesť ju dočasne na prácu, ktorá je pre ňu vhodná a pri ktorej môže dosahovať rovnaké pracovné odmeny ako na doterajšej práci.
- 2) § 101 zákona č. 121/1975 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov.
- 3) Ministerstvo práce a sociálnych vecí sa zriadilo a jeho pôsobnosť sa upravila zákonom č. 53/1968 Zb. Pôsobnosť Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí a ministerstiev práce a sociálnych vecí Českej socialistickej republiky a Slovenskej socialistickej republiky vyplýva z ústavných zákonov č. 143/1968 Zb., č. 125/1970 Zb. a č. 126/1970 Zb. a zo zákonov č. 207/1968 Zb., č. 2/1969 Zb., č. 133/1970 Zb., č. 121/1975 Zb., č. 129/1975 Zb. a č. 132/1975 Zb.
- 4) Zrov. však § 157 a 162 Zákonníka práce.
- 5) Nariadením vlády ČSSR č. 98/1971 Zb. o zvýšení podpory pri narodení dieťaťa sa táto podpora zvýšila od 1. októbra 1971 na sumu 2000 Kčs na každé narodené dieťa.
- 6) Vyhlášky č. 61/1969 Zb., č. 67/1969 Zb., č. 110/1970 Zb. a č. 156/1970 Zb.
- 7) § 276 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku (úplné znenie č. 162/1973 Zb.).
- 8) Pôsobnosť vlády vyplýva z čl. 22 ústavného zákona č. 143/1968 Zb. o československej federácii.
- 9) Pozri poznámku ³⁾; porovnaj aj § 171 a 172 zákona č. 121/1975 Zb.

